

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Totaalbeeld interbestuurlijk toezicht 2024 van de Provincie Overijssel
Portefeuillehouder	-	R.W.J. van Leeuwen (wethouder)
Domein	-	Concerncontrol
Contactpersoon	-	Edwin Vetkamp
Contactgegevens	-	e.vetkamp@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van 30 april 2024
Behandeling in raadsvergadering van 21 mei 2024

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van:
Totaalbeeld interbestuurlijk toezicht 2024 van de Provincie Overijssel

Toelichting:

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met de gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting en voor de andere domeinen om toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken. Basis voor de beoordeling is het IBT beoordelingskader zoals dat in 2023 is gehanteerd. Kanttekening hierbij is dat in het huidige beoordelingskader nog geen rekening is gehouden met de nieuwe Omgevingswet omdat deze in 2023 nog niet in werking is getreden. De komende maanden zal de provincie in overleg met de gemeenten bezien wat de mogelijke doorwerking van deze wet zal zijn op het IBT-beoordelingskader 2024.

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. De teksten zijn (ambtelijk) besproken. In het kader van de voorbereiding van het totaalbeeld IBT 2024 heeft ook afstemming plaatsgevonden met de gemeentelijke IBT coördinator. Voor Dalfsen geldt dat de totaalkleur dit jaar wederom groen is. In de jaren 2020, 2021 en 2022 was de totaalkleur ook groen. In tegenstelling tot 2022, waar alle afzonderlijke domeinen groen kleurden, kleurt dit jaar het domein Financiën als enige oranje.

Beelden op de afzonderlijke domeinen

Financiën: Het domein Financiën kleurt oranje. Dalfsen heeft het advies van de VNG gevolgd om realistisch te begroten en eventuele tekorten in de meerjarenraming zichtbaar te maken. De begroting 2024 is structureel en reëel in evenwicht. De meerjarenraming laat echter een structureel tekort zien. Dit is de enige reden dat het domein Financiën oranje is.

Wabo: Bij dit domein worden er, net als vorig jaar, een aantal verbeterpunten genoemd. Dalfsen is met de verbeterpunten uit het beeld van 2023 aan de slag gegaan en zijn er stappen gezet. Grotendeels blijven de verbeterpunten uit 2023 ook voor 2024 staan.

Wro: De structuurvisie is nog actueel volgens de beoordelingscriteria en ditzelfde geldt ook voor onze bestemmingsplannen. Daarnaast is er binnen het VTH-programma voldoende aandacht op het toezicht en handhaving van de ruimtelijke plannen. **Informatie- en archiefbeheer:** Het informatie- en archiefbeheer is op orde. Dalfsen heeft op advies van de provinciale toezichthouder de KPI-rapportage extern laten toetsen door een gediplomeerd archivaris.

Huisvesting statushouders: De gemeente Dalfsen heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2023. Dat maakt dat het kleurbeeld voor het jaar 2023 groen is.

Erfgoed: Dalfsen kent een actuele erfgoedverordening uit 2021. Het VTH-proces is zorgvuldig ingericht waarbij aanvragen die betrekking hebben op monumenten naar een regisseur VTH met specialisatie monumenten worden gestuurd.

Communicatie:

In april werden PS door GS per brief op hoofdlijnen geïnformeerd over de totaalbeelden 2023. En daarna worden de totaalbeelden op de website van de provincie 'Gemeentechek Overijssel' gepubliceerd: [Interbestuurlijk toezicht per gemeente - Provincie Overijssel](#)

Vervolg:

Gedurende 2024 zal door de provincie uitvoering worden gegeven aan het door GS vastgestelde toezichtsregime.

Bijlagen:

1. Totaalbeeld IBT
2. Brief bij totaalbeeld
3. Achtergrondinformatie over totaalbeelden

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
www.overijssel.nl
overijsselloket@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Dalfsen
Postbus 35
7720 AA DALFSEN

Inlichtingen bij
Dhr. P. Oosterhof
Telefoon +31384997206
P.Oosterhof@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
16-04-2024	D2024-04-000585	2024-009723	1 van 2	2		

Onderwerp: Totaalbeeld interbestuurlijk toezicht 2024

Geacht college,

Hierbij sturen wij u het totaalbeeld interbestuurlijk toezicht (IBT) van uw gemeente, dat wij tijdens onze vergadering van 16 april 2024 hebben vastgesteld. Het totaalbeeld is als bijlage 1 bij deze brief gevoegd.

Context

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, willen wij deze taak samen met de Overijsselse gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is ook uitgangspunt van de Overijsselse bestuursovereenkomst IBT.

Het totaalbeeld IBT is opgebouwd uit zes domeinen: Financiën, Omgevingsrecht/Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Basis voor de toetsing is het IBT kader. Dit kader en de totaalbeelden zijn te vinden op onze website: [Interbestuurlijk toezicht per gemeente - Provincie Overijssel](#).

We hebben achtergrondinformatie als bijlage 2 bij deze brief gevoegd over onze werkwijze en ontwikkelingen op de domeinen. In deze bijlage wordt ook aandacht besteed aan de consequenties van de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet voor het interbestuurlijk toezicht.

Totaalbeeld IBT 2024

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. De teksten zijn (ambtelijk) besproken. In het kader van de voorbereiding van het totaalbeeld IBT voor 2024 heeft ook afstemming plaatsgevonden met uw gemeentelijke IBT-coördinator.

De kleuring op de domeinen en van het totaalbeeld heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, in gesprek wil gaan met de gemeente.

Voor een nadere toelichting op de bevindingen per domein verwijzen we naar het bijgevoegde totaalbeeld.

Rol raden

Eén van de uitgangspunten in de bestuursovereenkomst is dat gemeente en provincie de verbinding tussen de horizontale verantwoording en het verticale toezicht zullen versterken door beide processen beter op elkaar te laten aansluiten. Ter uitvoering hiervan hebben wij met elkaar afgesproken dat gemeenten het totaalbeeld deel uit zullen laten maken van de planning- en controlecyclus (P&C-cyclus) en dat de provincie zorg zal dragen voor een toegankelijke en actuele dataviewer op de provinciale website met informatie over de totaalbeelden per gemeente en gedurende de afgelopen jaren, welke veel achtergrondinformatie biedt. Zie hiervoor ook de eerder genoemde link naar het interbestuurlijke toezicht op onze website.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema

secretaris, N. Versteeg

Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht Dalfsen 2024

Totaalbeeld 2024: Groen					
Financiën	Wabo	Wro	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Oranje	Groen	Groen	Groen	Groen	Groen

Motivering totaalbeeld

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT (2022). Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit haar eigen rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo, Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Beoordelingskader IBT

Basis voor de beoordeling is het IBT-beoordelingskader zoals dat in 2023 is gehanteerd. Kanttekening hierbij is dat in het huidige beoordelingskader nog geen rekening is gehouden met de nieuwe Omgevingswet, omdat deze in 2023 nog niet in werking was getreden. De komende maanden zal de provincie in overleg met gemeenten bezien wat de mogelijke doorwerking van deze wet zal zijn op het IBT-beoordelingskader voor 2024.

Totaalbeeld van de gemeente Dalfsen: Groen.

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen.

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. In 2022 en 2023 was het beeld groen.

De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop actie nodig is. Zoals afgesproken in de Bestuursovereenkomst IBT en het bijbehorende IBT-beoordelingskader gaat de provincie daarover in gesprek met de gemeente.

Beelden op de afzonderlijke domeinen

Het domein Financiën kleurt oranje. Dalfsen volgt het advies van de VNG om realistisch te ramen en eventuele tekorten in de meerjarenraming zichtbaar te maken. De begroting 2024 is structureel en reëel in evenwicht. Dit evenwicht houdt echter geen stand. Uw meerjarenraming laat namelijk een structureel tekort zien. Dit is de reden dat het domein Financiën oranje is.

De overige domeinen kleuren groen. Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria.

Voor het oranje domein geldt dat de provincie, zoals hiervoor is aangegeven, het inhoudelijke gesprek wil voeren met de gemeente over de gesignaleerde risico's.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Financiën	<p>Beoordeling Uw begroting 2024 is structureel en reëel in evenwicht. Dat is een voorwaarde voor het reguliere (repressieve) toezicht. Dit betekent dat u uw begroting zonder onze goedkeuring kunt uitvoeren. Dit evenwicht houdt echter geen stand. Uw meerjarenraming laat namelijk een structureel tekort zien. Daarnaast is er geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT-beeld voor het domein financiën oranje is.</p> <p>Context Dalfsen kleurt voor het IBT 2024 oranje, de gemeente was in 2023 groen. De gemeente heeft laten zien maatregelen te nemen wanneer dat nodig is. In het verleden heeft de gemeente een gestructureerd proces doorlopen om tot een meerjarig sluitende begroting te komen. De gemeente volgt het advies van de VNG om realistisch te rammen en eventuele tekorten in de meerjarenraming zichtbaar te maken. De gemeente heeft zowel de extra rijksmiddelen voor de jeugdzorg als de stelpost (nog te realiseren bezuinigingen door het Rijk) in zijn geheel opgenomen in de raming. Het weerstandsvermogen van de gemeente voldoet aan de door de raad vastgestelde norm. De onderhoudsplannen voor kapitaalgoederen zijn actueel.</p> <p>Toelichting beoordeling Wij hebben geconstateerd dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> uw gemeente voldoende weerstandscapaciteit heeft om risico's te kunnen opvangen; uw gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 meerjarig op te nemen in de begroting 2024. Wij verwachten van u dat u hierbij een bestendige gedragslijn volgt. Dat betekent dat wij ervan uitgaan dat u ook bij de komende begrotingen de septembercirculaire betreft; uw gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om voor de jaren 2026 en 2027 aan de batenkant een stelpost "Hervormingsagenda Jeugdhulp" op te nemen, conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO. 	Oranje	<ol style="list-style-type: none"> De geraamde uitgaven en inkomsten zijn structureel en reëel in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft, of, de geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld, en/of, er is sprake van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <p><u>Intensiteit toezicht: gemiddeld</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Begroting vergt geen goedkeuring. Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5 x per jaar). Monitoren van herstelmaatregelen/begrotingswijzigingen. Het zijn van sparring- partner. Themaonderzoeken. Onderzoek programma rekening met accountantsverslag. Opvragen nota's deel onderwerpen financiële positie.
Wabo	<p>Beoordeling 2024 Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleur beeld voor de gemeente Dalfsen groen. Er zijn wel verbeterpunten waar de gemeente Dalfsen het komende jaar aan kan werken.</p>	Groen	<p><i>Inzicht in uitvoering en handhaving</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Sluitende beleids- en uitvoeringscyclus, die voldoet aan de beoordelingscriteria. Alle stappen van de cyclus zijn ingevuld. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p>

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>Verbeterpunten vorig jaar De gemeente is minimaal met de verbeterpunten uit het beeld 2023 aan de slag gegaan. Er zijn stappen gezet, maar grotendeels blijven de verbeterpunten ook voor 2024 gelden.</p> <p>Beleidskader Daltsen heeft in 2022 een nieuw VTH-beleidsplan vastgesteld die in werking treedt met de invoering van de Omgevingswet. Dit VTH-beleidsplan biedt inzicht in de problemen die spelen binnen de gemeente (probleemanalyse) en bevat daarnaast prioriteiten, strategieën en meerjaren-doelstellingen. De risicoanalyse voor de bouw en RO-taken is opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2024. In het uitvoeringsprogramma is ook opgenomen hoe Daltsen omgaat met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. (Wkb). Het huidige regionale VTH-beleidsplan dateert uit 2018. Inmiddels is gewerkt aan actualisatie van het VTH-beleidsplan. Naar verwachting wordt deze in het eerste kwartaal van 2024 vrijgegeven voor vaststelling door de individuele colleges. In dit beleid is een beschrijving opgenomen van de nieuwe risicoanalyse. Deze nieuwe risicoanalyse is gebruikt bij het uitvoeringsprogramma 2024, maar heeft nog verdere doorontwikkeling.</p> <p>Uitvoeringsprogramma Het uitvoeringsprogramma 2024 is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten de gemeente in 2024 wil gaan uitvoeren voor de thuis taken en hoe de gemeente gaat werken aan de realisatie van de beleidsdoelen. Uit het uitvoeringsprogramma blijkt dat er voldoende capaciteit is om het uitvoeringsprogramma uit te voeren. Het uitvoeringsprogramma 2024 voor de taken die bij de omgevingsdienst zijn belegd is tijdig vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma geeft inzicht in de geplande activiteiten. In het uitvoeringsprogramma ontbreekt de koppeling met zowel de doelstellingen uit het huidige als uit het voorgenomen beleid.</p> <p>Rapportage en evaluatie Het jaarverslag 2022 voor de thuishaken is tijdig vastgesteld. In het jaarverslag geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde werkzaamheden. Uit het jaarverslag blijkt onvoldoende of de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen. Ook geeft het jaarverslag geen inzicht in het voldoen aan de kritieke massa zoals opgenomen in de kwaliteitscriteria.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. • Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef)

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>Verbeterpunten Voor 2024 heeft de gemeente Dalfsen de volgende verbeterpunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zorg ervoor dat de voorgenomen doelstellingen voor de thuishaken gemonitord kunnen worden en laat in het jaarverslag 2023 zien of de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen. 2. Geef in 2024 inzicht in het voldoen aan de kritieke massa zoals opgenomen in de kwaliteitscriteria. 3. Stel in 2024 geactualiseerd VTH-beleid voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland vast. 4. Werk in 2024 aan de koppeling tussen de beleidsdocumenten (geactualiseerd VTH-beleid, uitvoeringsprogramma, jaar verslag) voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland. 5. Zorg voor verdere doorontwikkeling van de risicoanalyse voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland. 		
Wro	<p>Structuurvisie is nog actueel volgens de beoordelingscriteria (niet ouder dan 10 jaar). In 2022 heeft gemeente Dalfsen de omgevingsvisie vastgesteld.</p> <p>Bestemmingsplannen De gemeente Dalfsen beschikt over actuele bestemmingsplannen voor haar gehele gemeentelijk grondgebied, waarin rekening is gehouden met de provinciale belangen. Alle bestemmingsplannen zijn van na 2014.</p> <p>Nalevingstoezicht Het toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten de toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Dalfsen voldoende aandacht in het VTH-programma 2024.</p> <p>Het VTH-programma 2024 geeft inzicht in hoe illegale situaties en strijdigheden opgespoord worden (actief, piepsysteem e.d.), welke thema's en/of gebieden prioriteit krijgen, en welke capaciteit hierop wordt ingezet.</p>	Groen	<p>Vaststelling en actualisatie structuurvisies</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft de structuurvisies op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelings-criteria). <p>Vaststelling en actualisatie bestemmingsplannen</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft de bestemmingsplannen op orde (voldoet aan de hiervoor genoemde beoordelingscriteria) of de gemeente heeft aangetoond dat de beschikbare capaciteit ingezet wordt voor de voorbereiding op het omgevingsplan. <p>Inzicht in nalevingstoezicht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor 1 januari van elk kalenderjaar is het door de raad geziene jaarlijkse programma voor toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en • voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening, is het door de raad geziene jaarverslag toezicht en handhaving RO aan GS gestuurd en • doelen en normen zijn behaald. Er is een goede en actuele analyse van de risico's. Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p>

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
			<ul style="list-style-type: none"> Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. Steekproef eens per 3 à 4 jaar.
Informatie- en archiefbeheer	<p>Algemeen De beoordeling van de gemeente Dalfsen is gebaseerd op de in december 2022 uitgevoerde inspectie en het op 22 januari 2024 ontvangen <i>E-formulier Archie fKPI's over 2022</i> en <i>Evaluatieresultaten horizontale verantwoording Archiefwet</i> d.d. 12 januari 2024, opgesteld door DOXSupport. Hiermee voldoet de gemeente Dalfsen aan de informatie-afspraken in het kader van het IBT.</p> <p>Oordeel Het informatie- en archiefbeheer is op orde. Dit leidt op basis van het toetsingskader tot de kleur groen.</p> <p>Externe toetsing Dalfsen heeft op advies van de provinciale toezichthouder de KPI-rapportage extern laten toetsen door een gediplomeerde archivaris. Het overall beeld is goed, een paar punten verdienen aandacht om de naleving van de Archiefwet beter te borgen. Dalfsen overweegt om de eigen archiefruimte geschikt te maken als archiefbewaarplaats, om ook eeuwig te bewaren archief in eigen beheer te kunnen uitvoeren.</p> <p>Aandachtspunten voor 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> Publicatie hotspotmonitor Periodieke interne toetsing van het kwaliteitssysteem 	Groen	<p>Zorg voor en beheer van archief op orde</p> <p><u>Intensiteit toezicht: laag</u></p> <p>Frequentie algemeen inspectie bezoek: eens per 3 jaar.</p> <p>Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten.</p> <p>Een groene score is uitgesloten als vastgestelde verslagen niet door gedeputeerde staten zijn ontvangen.</p>
Huisvesting statushouders	<p>Beoordeling: De gemeente Dalfsen heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2023. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar groen is.</p> <p>Ieder half jaar krijgen gemeenten per 1 januari en 1 juli door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het huisvesten van statushouders.</p> <p>De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de realisatiecijfers op peildatum 1 januari 2024 en aanvullende informatie verstrekt door de gemeente.</p>	Groen	<p>Voldaan aan de wettelijke taakstelling, inclusief het wegwerken van een eventuele achterstand uit vorige periode(n).</p> <p><u>Intensiteit toezicht: laag</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Voortgang maandelijks monitoren. Signalering: wanneer het er naar uitziet dat de gemeente de taakstelling niet gaat halen, wordt een ambtelijk overleg ingepland waarbij informatie opgevraagd zal worden en geëvalueerd wordt welke stappen genomen kunnen worden om aan de taakstelling te voldoen.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Erfgoed	De Gemeente Dalfsen kent een actuele erfgoedverordening uit 2021. Er zijn 11 adviezen afgegeven waarvan niet is afgeweken. Het VTH-proces is zorgvuldig ingericht waarbij aanvragen die betrekking hebben op monumenten naar een regisseur VTH met specialisatie monumenten worden gestuurd. Archeologische waarden worden geborgd via de geldende bestemmingsplannen. Per casus wordt een cultuurhistorische verkenning opgevraagd en gemaakt.	Groen	<p>Voldaan aan eisen Erfgoedwet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monumentcommissies en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd • Nieuw vast te stellen bestemmingplannen actueel volgens Erfgoedwet. <p>Intensiteit toezicht: laag</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: maximaal 1 keer per jaar. • Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).

Bijlage bij brief over de totaalbeelden IBT 2024

Achtergrondinformatie bij totaalbeelden IBT 2024

Het totaalbeeld 2024 gaat over het toezichtjaar 2023. Op basis van de uitkomsten van de toetsing zijn risico's en/of verbeterpunten benoemd, die dit jaar (2024) opgepakt moeten worden.

Kleur domeinen

Per domein kunnen de kleuren groen, oranje of rood worden toegekend. De kleuring heeft een signaalfunctie en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het beoordelingskader IBT, in gesprek gaat met de gemeente.

Voor het domein financiën geldt dat GS, in het kader van het provinciale financieel toezicht, de gemeenten in december 2023 geïnformeerd heeft of zij in 2024 onder repressief of preventief toezicht valt. In het geval van preventief toezicht, is de score op IBT-financiën rood. Bij repressief toezicht zijn groen en oranje mogelijk.

Kleur totaalbeeld

Ook het totaalbeeld zelf heeft een kleur (eindkleur). Uiteraard is een goede uitvoering van taken op alle domeinen van belang. Om recht te doen aan de verschillen is ervoor gekozen om bij het bepalen van de eindkleur de domeinen verschillend mee te laten wegen:

- Financiën weegt het zwaarst (gewicht 3), omdat dit doorwerkt op alle gemeentelijke beleidsterreinen.
- Wabo en Wro wegen middelzwaar (gewicht 2 per domein). Wabo, omdat dit de gezondheid en veiligheid betreft en dit domein sinds 1 oktober 2012 ook flink is uitgebreid door overdracht van de taken van de Inspectie Leefomgeving en Transport. Wro, vanwege de grote invloed op de leefomgeving en de provinciale belangen die hiermee gemoeid zijn.
- Informatie- & archiefbeheer, huisvesting statushouders en monumenten wegen het minst zwaar (gewicht 1 per domein).

De berekening is als volgt:

Domeinen:	Groen	Oranje	Rood
Financiën	0 punten	3 punten	6 punten
Wabo	0 punten	2 punten	4 punten
Wro	0 punten	2 punten	4 punten
Archief	0 punten	1 punt	2 punten
Statushouders	0 punten	1 punt	2 punten
Monumenten	0 punten	1 punt	2 punten

Laag toezichtregime < 5 punten	Gemiddeld toezichtregime, 5 - 9 punten	Hoog toezichtregime, > 10 punten
--	---	--

Totaalkleur geen groen

Wanneer het totaalbeeld van een gemeente oranje of rood is, zal ook een gesprek tussen de Commissaris van de Koning en de burgemeester plaatsvinden.

Relevante ontwikkelingen

Het interbestuurlijk toezicht is in Overijssel gefocust op de zes toezichts-domeinen. Die domeinen zijn dynamisch en in ontwikkeling. Het is gebruikelijk om voor die domeinen jaarlijks een korte doorkijk te geven naar toekomstige ontwikkelingen. Die doorkijk is hieronder weergegeven.

Financiën

Gemeenten zijn geconfronteerd met ontwikkelingen die het lastig maken om ver vooruit te kijken. Er is bijvoorbeeld onzekerheid of - en zo ja - in welke omvang gemeenten extra middelen krijgen voor de jaren 2026 en 2027 (ravijnjaren) en over de uitwerking van een nieuwe financieringssysteem. De afhankelijkheid van inkomsten van het Rijk bij gemeenten is groot. Door de val van het kabinet deze zomer duurt die onzekerheid voor gemeenten langer. Het vormen van een nieuwe coalitie laat op zich wachten. Er worden besluiten verwacht over o.a. de opschalingskorting, de jeugdelden en de uitwerking van de nieuwe financieringssysteem.

De VNG heeft gemeenten opgeroepen om bij de begroting 2024 realistisch te ramen en eventueel tekorten in 2026 en 2027 zichtbaar te maken en niet direct te bezuinigen. Dit houdt verband met de disbalans die vanaf 2026 ontstaat tussen taken en middelen. Het gevolg is dat van de 25 gemeenten er 19 gemeenten zijn die een begroting 2024 hebben vastgesteld waarbij de laatste jaarschijf van de meerjarenraming (2027) niet structureel sluitend is bevonden door de financieel toezichthouder.

Omgevingsrecht (Wabo)

Binnen het domein Omgevingsrecht (voorheen Wabo) spelen er diverse ontwikkelingen. De commissie Van Aartsen heeft in 2021 tien aanbevelingen gegeven om te komen tot een toekomstvast, effectief, slagvaardig en toekomstgericht stelsel Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Dit heeft geleid tot het interbestuurlijk programma versterking VTH. Dit interbestuurlijk programma is een samenwerking van het Rijk, VNG, IPO en Omgevingsdienst NL samen. In dit programma wordt gewerkt aan de concretisering en uitvoering van negen van de tien aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Het programma heeft een looptijd van twee jaar (2022-2024). Het eerste jaar is gewerkt aan het aanscherpen van de wijze van uitvoering en concretisering van de aanbevelingen. Het tweede jaar wordt gebruikt voor de implementatie. In de loop van 2024 komt het programma ten einde.

Wetgeving: Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking getreden. Deze laatste wet is alleen voor het onderdeel nieuwbouw gevolgklasse 1 in werking getreden. Waarschijnlijk volgt per 1 januari 2025 ook de verbouw gevolgklasse 1. Beide wetten hebben invloed op de wijze waarop vergunningverlening, toezicht en handhaving van de fysieke leefomgeving worden uitgevoerd. In de uitvoeringsprogramma's 2024 is zichtbaar dat de planning bij gemeenten grotendeels nog gebaseerd is op de Wabo. Hiervoor is gekozen vanwege de onzekerheden rondom de prognoses voor aantallen en kengetallen. Het komende jaar zal duidelijk worden of gemeenten zich de nieuwe werkwijze voldoende eigen hebben gemaakt.

Omgevingsrecht (Wro)

De omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Veel vertrouwde instrumenten zoals bestemmingsplannen, natuur- of watervergunningen en verschillende beleidsnota's, komen te vervallen en worden in een nieuw jasje gestoken. We krijgen maken met het omgevingsplan, de omgevingswaarde, BOPA's en een grotere ruimte voor overheden om de verschillende belangen tegen elkaar af te wegen.

Gemeenten krijgen een overgangstermijn voor het vaststellen van de omgevingsvisie. De verplichting voor gemeenten om een omgevingsvisie te hebben en het tijdstip daarvoor wordt bij koninklijk besluit vastgelegd. Deze datum is bepaald op 1 januari 2027.

De gemeenten in Overijssel zijn druk bezig met de uitvoering van de omgevingswet. Zo heeft een groot aantal gemeenten al een Omgevingsvisie vastgesteld.

Omgevingsrecht (Erfgoed)

- Belangrijk aandachtspunt zijn de ontwikkelingen in verband met de Omgevingswet: we proberen te achterhalen in hoeverre gemeenten Erfgoed goed betrokken hebben bij hun voorbereiding hierop. Andersom gaan we zelf ook na hoe we binnen IBT kunnen meebewegen op deze ontwikkeling; bijvoorbeeld in het kader van "samen met de gemeente maken van een nieuw beoordelingskader".
- Ook is er vanuit de provincies gezamenlijk aandacht voor het IBT domein Erfgoed. Zo wordt er gekeken of er een meer eenduidige aanpak gevonden kan worden en hierbij een gedeelde (minimale) vorm van beoordelingskader. De provincies staan hier op dit moment nog verschillend in, de vraag is dus of deze gezamenlijkheid gevonden kan worden.

Huisvesting statushouders

Voor huisvesting statushouders geldt dat de taakstelling ook in 2024 onverminderd hoog zal blijven. In de eerste helft van 2024 komt de taakstelling voor Overijssel in totaal uit op 1249 voor huisvesting van statushouders. Het is van groot belang dat gemeenten blijven inzetten op de realisatie van voldoende sociale (betaalbare) woningbouw om statushouders en andere aandachts-groepen te kunnen huisvesten. Gezien de grote druk op opvanglocaties is het belangrijk dat statushouders ook uitstromen naar definitieve huisvesting.

Daarnaast kan ook gekeken worden naar de inzet op mogelijke tussenvoorzieningen voor statushouders. De statushouders in de tussenvoorzieningen tellen mee voor de taakstelling en het voordeel van een tussenvoorziening is dat de statushouders alvast kunnen wonen en werken in regio waar ze definitieve huisvesting zullen krijgen. Het Rijk werkt momenteel diverse ondersteuningsmogelijkheden uit voor dergelijke tussenvoorzieningen. Ook kan het Aanjaagteam Woningbouw vanuit de provincie ondersteunen in het vinden van creatieve huisvestingoplossingen. Tot slot kunnen gemeenten ook (regionale) afspraken maken over het eventueel uitruilen van taakstellingen voor huisvesting van statushouders, reguliere asielopvang en de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Informatie- en archiefbeheer

De gemeenten in Overijssel zijn druk bezig om hun informatiehuishouding en –beheer (nog) beter op orde te krijgen. In meerdere gevallen kost het nog enkele jaren voordat de basis op orde is. Tegelijkertijd worden de overheden in 2024 en 2025 geconfronteerd met nieuwe regelgeving met veel impact op de informatiehuishouding, waaronder Europese verordeningen zoals de AI-Act en de nieuwe nationale Archiefwet. Afhankelijk van de snelheid waarmee de nieuwe Tweede Kamer dit oppakt, is de nieuwe Archiefwet te verwachten in 2025.

In het wetsontwerp zijn een paar zaken aangekondigd waar gemeenten zich op kunnen voorbereiden:

- 1) het verplicht aanwijzen van een archivaris als verantwoordelijke voor toezicht op niet-overgebracht archief en overgebracht archief;
- 2) het vormgeven van (nieuw!) een archiefdienst waar overgebracht archief wordt beheerd én actief ter beschikking wordt gesteld voor publiek;
- 3) wijziging van de grondslag voor openbaarheidsbeperkingen;
- 4) het verplicht overbrengen van informatie na (nieuw!) 10 jaar;
- 5) het verplicht vormgeven van duurzame toegankelijkheid (DUTO) en toepassing van de Baseline informatiebeveiliging (BIO) bij nog niet overgebrachte informatie;
- 6) strengere eisen voor het uitvoeren van migratie van informatie;
- 7) verschillende processen waarop de archivaris verplicht geconsulteerd moet worden bij beheerhandelingen door de organisatie.

Voor gemeenten die nog volop in transitie zijn met betrekking tot de informatiehuishouding wordt het volgen en implementeren van nieuwe aanstaande wetgeving een grote uitdaging. In het bijzonder ook in de relatie naar gemeenschappelijke regelingen waar zij in deelnemen, omdat ook daar nieuwe eisen voor opgesteld worden als het gaat om informatie- en archiefbeheer. In Twente is deze opgave onderkend en hebben de 14 gemeenten en enkele gemeenschappelijke regelingen elkaar gevonden in een gezamenlijke aanpak van de archief- en informatiebeheervraagstukken die op hen afkomen.